პროლეტარიელო ყველა ქვეყნისანო, შეერწყმეთ!

კომუნისტი

საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ უმაღლესი დეპუტატების საბჭოების ორგანო

KOMUNISTI ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 29-ე წელი

შაბათი, 24 ივლისი, 1948 წ. № 146 (8190). ფასი 20 კაპ.

ᲓᲦᲔ ᲒᲐᲖᲔᲗᲨᲘ:

ᲕᲐᲓᲐᲛᲓᲔ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲝᲗ ᲙᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲒᲔᲒᲛᲐ — მოწონილია (1-ლი გვერდი).

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲝᲠᲓᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲔᲓᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲪᲔᲛᲐ (1-ლი გვერდი).

ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲨᲔᲯᲘᲜᲒᲠᲔᲑᲐ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲝᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ (1-ლი გვერდი).

ᲓᲐᲕᲐᲩᲥᲐᲠᲝᲗ ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲕᲘᲗ (1-ლი გვერდი).

ᲓᲐᲕᲐᲩᲥᲐᲠᲝᲗ ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲕᲘᲗ (მე-2 გვერდი).

ᲡᲡᲠ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲘᲡ ᲝᲠᲓᲔᲜᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲔᲓᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲓᲐᲪᲔᲛᲐ (1-ლი გვერდი).

ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲣᲠᲘ ᲨᲔᲯᲘᲜᲒᲠᲔᲑᲐ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲝᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ (1-ლი გვერდი).

ᲓᲐᲕᲐᲩᲥᲐᲠᲝᲗ ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲕᲘᲗ (მე-2 გვერდი).

ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲘᲡ ᲗᲕᲘᲗᲛᲤᲚᲝᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲠᲔᲖᲘᲖᲘᲡ ᲞᲠᲘᲖᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ (მე-3

დავაჩქაროთ ლენვა, სანიმუშოდ ჩავაბარეთ პურის დამზადება

თვითეულ ჰექტარზე 28 ცენტნერი ხორბალი მიიღეს

ადრე გაზაფხულზე, როცა თოვლის დადნობის შემდეგ საკოლმეურნეო მინდვრებზე ჯერჯერ მწვანედ აბიბინდა, სიღნაღის რაიონის სოფელ ულაანოვკის კოლმეურნეობის მერგოლურმა ივ. კუდინოვმა გულმოდგინედ დათვალიერა მისი რგოლის მიერ დათესილი 16 ჰექტარი ყანა და გადასწყვიტა ყველფაერი გიეკეთებინა უხვი მოსავლის მიღებისათვის. მან შეკრიბა რგოლის წევრები და უბნის აგრონომთან ერთად აგროწესების საფუძველზე შეადგინა სამუშაო გეგმა, რომელსაც მთელი გაზაფხულის განმავლობაში მტკიცედ ახორციელებდა.

კუდინოვმა და მისი რგოლის წევრებმა სამჯერ გამარგლეს ყანა და სარეველა მცენარეები მოსპეს. კარგად მოაწყეს აგრეთვე მინდვრის თავგის წინაადმდეგ ბრძოლა, არ დატოვეს არც ერთი სორო, სადაც არ შეეტანათ შხამი. 16 ჰექტარზე დამატებითი კვებისათვის შეიტანეს ნაკელი და წუნწეხი.

ბარაქიანმა მიწამ კოლმეურნეებს ამაგი დაუფასა. სინამდვილეში ყოველ მოლოდინს გადააჭარბა. ჰექტარზე სავშალელად მიღებული 28 ცენტნერი ხორბალი.

ახლა რაიონში კუდინოვის რგოლის გამოცდილების შესაბამისად ბევრი ადგილის მოაწყოს სამშამოდგომო პურეულის თესვა და მოვლა.

გ. ყაჯრიშვილი

„კომუნისტის“ საკუთარი კორესპონდენტი

პურის მოსავლის აღება ყვარლის რაიონის სტალინის სახელობის კოლმეურნეობის მინდვრებზე — ცენტრში — მერგოლური ნ. ფეიქიშვილი.

ფოტო ვლ. გინზბურგისა

კარგუნის მოსავლის აღება

თავთავიანი მარცვლეული კულტურების მოსავლის აღების რეპუბლიკური გეგმა საქართველოს კოლმეურნეობებში 20 ივლისისათვის შესრულებული იყო 53,2 პროცენტით. სულ აღებულია 184.152 ჰექტარი პურეული. მოსავლის აღება დამთავრებულია გარდაბნის, ლაგოდეხის, წითელწყაროს, ჩხარის, ზესტაფონის, წულეკიძის, წყალტუბოსა და ქუთაისის რაიონებში.

აჯარის ასს რესპუბლიკაში გეგმა 25,9 პროცენტით არის შესრულებული, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში—18,4 პროცენტით, სამტრედიის რაიონში — 99,5, მაიაკოვსკის — 99, ჭიათურის—75,9, საჩხერის — 59,8, ორჯონიკიძის — 51,1, ონის — 13,4, ამბროლაურის — 25,6, ქლეხორის — 9,7, ახალციხის—48,9, ადიგენის — 20,2, ასპინძის—13,5, ხაშურის — 82,2, ქარაგლის—71,6, გორის — 56,4, კასპის—72,1, ბორჯომის — 10,9, დუშეთის—28,6, თეთრი წყაროს — 41,1, გურჯაანის — 88, კაჯრეთის — 94, სიღნაღის—92,7, თელავის — 98,9, ახმეტის—78,5, ყვარლის — 96,1, თბილისის—90,1, მცხეთის — 72, მარნეულის—72,8, ბოლნისის — 81,2, საგარეჯოს—49,2, დმანისის — 0,9 პროცენტით.

კომბაინებმა მუშაობა მოსავლის აღებაზე

საქართველოს სსრ კოლმეურნეობებში 20 ივლისისათვის აღებული 184.152 ჰექტარი პურეულიდან 76.764 ჰექტარი კომბაინებით არის მომკილი (გეგმის 85,3 პროცენტი), დანარჩენი ხელით. 78.338 ჰექტარზე აღებული მოსავალი დაზვინულია, 95.937 ჰექტარისა კი, კომბაინებით აღებულის ჩათვლით, გალეწილია.

კომბაინებით მოსავლის აღების გეგმა, წარმატებით არის შესრულებული გარდაბნის, წითელწყაროს, თეთრი წყაროს, ლაგოდეხის, თელავისა და სიღნაღის რაიონებში. სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში გეგმა შესრულებული 30 პროცენტით, ხაშურის რაიონში—62, ქარელის — 56,3, გორის—34,1, კასპის—73, გურჯაანის — 87,9, კაჯრეთის — 96,1, ახმეტის — 71,9, ყვარლის—79,3, თბილისის — 90,8, მცხეთის — 89,3, მარნეულის — 70,8, ბოლნისის — 94,1, საგარეჯოს—60,6, დმანისის რაიონში—2,4 პროცენტით.

სიღოსის ჩაღება

იელისის მეთოხე ხუთდღიურში საქართველოს კოლმეურნეობებში დამზადებულია 7.419 ტონა სილოსი, სულ 20 ივლისისათვის კი 33.202 ტონა. რესპუბლიკური გეგმა შესრულებულია 22,1 პროცენტით.

ქლეხორის რაიონმა სილოსის ჩაღების გეგმა 100 პროცენტით შესრულა, ახალქალაქისამ — 67,8, ბოგდანოვკის — 98,2, ახალციხის—3,7, ასპინძის — 61,5, ხაშურის—5, ბორჯომის—37,6, წალკის—66,5, დუშეთის — 0,1, თეთრი წყაროს—40,4, გურჯაანის — 20,3, კაჯრეთის—19,6, სიღნაღის—35,4, წითელწყაროს—61,6, თელავის — 7,5, ახმეტის — 12,3, თბილისის — 3,2, მარნეულის—5,4, ბოლნისის — 1,6, საგარეჯოს—7,5, დმანისის — 58,8, ორჯონიკიძის—11,2, ჩხარის — 2,8, მაიაკოვსკის რაიონში — 26,6 პროცენტით.

მეორე ყურაღღება ლენვას და პურის დამზადებას

ახმეტის რაიონში მოსავლის ხელით აღება სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს და ბევრად აჭარბებს გეგმით ნავარაუდევ რაოდენობას. მოსავლის აღების გეგმა რაიონის მთელ რიგ კოლმეურნეობებში ყოველდღიურად 120-130 პროცენტით სრულდება. ხელით ასაღები 5.870 ჰექტარიდან 14 ივლისისათვის აღებული იყო 5.500 ჰექტარზე მეტი.

სწრაფად და უდანაკარგოდ აღიღე მოსავალი ქმეგმი ალვანის ლენინის, ზემო ალვანის ბერიას, ხორბლის ლენინის, ზემო ალვანის შინსახკომის, სოფელ ბორბალოს მიქოიანის, საკობიანოს პიონელი მაისის, კუწახტის ბაქრაძის, ქვემო ხალაწნის ბერიას სახელობის კოლმეურნეობებში და ძიბანეველის კოლმეურნეობა „ახალ ცხოვრებაში“.

სოფელ ქვემო ალვანის ლენინის სახელობის კოლმეურნეობამ (თავმჯდომარე ი. ითიერიძე) მოსავლის აღება 343 ჰექტარზე 10 სამშაოთ დღეში დაამთავრა. ამ სამეშო განსაკუთრებით გამოჩინეს თავი იმ ბრიგადებმა, რომლებსაც რ. არაბაულიე და რ. ქოთიძე ხელმძღვანელობენ.

მოსავლის აღებაში ზოგან ჩამორჩენაც არის. მაგალითად, სოფელ მატნის მახარაძის სახელობის კოლმეურნეობაში (თავმჯდომარე ვ. ჩიგილაშვილი) დაბალი დისციპლინა, მოუწესრიგებელია შრომა, არადამაკმაყოფილებელად იყენებენ მოზარდთა და ქალთა შრომას. კოლმეურნეობა საკუთარი საშუალებით დღეში 15 ჰექტარ პურეულს უნდა მკიდეს, მაგრამ სინამდვილეში 6-10 ჰექტარის მკასაც ვერ ასწრებს. 361 ჰექტარიდან 13 სამუშაო დღეში მხოლოდ 140 ჰექტარი აღიღე. აღებული აქვს დანაკარგებსაც. ეს განსაკუთრებით ითქმის სოფელ აწყურის კოლმეურნეობა „ლენინის ანდერძის“, შაბათელას ბაქრაძის სახელობისა და ომალოს ბერიას სახელობის კოლმეურნეობებზე.

ახმეტის მტს-მა (დირექტორი მ. ცქიფურიშვილი, მთავარი პოლიტიკურ ნაწილში ს. წიქარიშვილი) მოსავალი წელს 2.100 ჰექტარზე უნდა აიღიოს, აღებული აქვს 1.300 ჰექტარზე. კომბაინერები ი. ნადირაძე, ბ. ნახუცრიშვილი, შ. ბლიაძე სრული დატვირთვით მუშაობენ, დღეში 10-12 ჰექტარს მკიან, ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 8 ჰექტარისა.

არიან ჩამორჩენილნიც. კომბაინერები, რომლებსაც ს. იობაშვილი და ა. მაისურაძე მართავენ, დღიური ნორმას სანაბეგრთოდაც ვერ ასრულებენ. მტს-ის ხელმძღვანელობამ უნდა გაამეიეროს მათდამი დახმარება.

სამარცხვინოდ ჩამორჩა ლეწვა. 14 ივლისისათვის აღებული 5.500 ჰექტარის მოსავლიდან მხოლოდ 1.500 ჰექტარისა იყო გალეწილი. 4 სალეწი მანქანიდან სრული დატვირთვით თითქმის არცერთი არ მუშაობს.

სოფელ ქვემო ალვანის ლენინის სახელობის კოლმეურნეობაში სალეწმა მანქანამ (მემანქანე ს. ქაადე) 5-დან 13 ივლისამდე მხოლოდ 15 საათი იმუშავა, დანარჩენ დროს ტრაქტორის დაზიანების გამო გაჩერებული იყო. ასევე არადამაკმაყოფილებლად მუშაობენ ალეწმა მანქანები სოფელ ქოსტიანსა და ტატანში.

ლეწვაში ჩამორჩენამ პურის დამზადების გეგმის ჩამორჩენაც გამოიწვია. 14 ივლისისათვის ჩაბარებული ჰექტარის მხოლოდ 77,2 ტონა მარცვლეული.

მატნის, დღისის, ჯოყოლოს, ახმეტის სასოფლო საბჭოებში შემავალ ბეერ კოლმეურნეობას პური გალეწილი აქვს, მაგრამ სახელმწიფოს წინაშე ვალის მოხდას აკიანურებს.

ორგანიზაციებმა ეს სამეურნეო ორგანიზაციებმა მეტი ყურადღება უნდა მიაქციონ ლეწვას და სახელმწიფოსთვის პურის ჩაბარებას.

ნ. იარალოვი

„კომუნისტის“ საკუთარი კორესპონდენტი

მივცეთ სამშობლოს მეორე პური

გორის რაიონის ბევრი კოლმეურნეობის ბრიგადა, რგოლი, ცალკეული კოლმეურნე დაწინაურდა სოციალისტური შეჯიბრებით ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულებაში.

სოფელ ძევერის სტალინის სახელობის კოლმეურნეობაში წელს 250 ჰექტარზე იღებენ თავთავიან მარცვლეულ კულტურებს. ვინაიდან ეს მეშობის ექვსი ბრიგადაა, რომლებშიც 275 კოლმეურნე იფვლება. მოსავლის აღებაში მოწონსაეა მემინდერეობის მეორე ბრიგადაა, რომელსაც აკ. ლომიძე ხელმძღვანელობს. ბრიგადამ კარგად მოაწყო ბრძოლა დანაკარგების წინააღმდეგ. 15 ივლისს მანინ ჯოლობორდის რგოლმა, რომელიც თავთავების აკრეფაზე მუშაობდა, აუკრეფაგი თავთავები დასტოკა. ეს იმავე დღესვე შეიტყო ყველ ბრიგადირმა და აგროტექნიკოსმა და ჯოლობორდის რგოლს ხელმეორედ შეასრულებინეს სამეშოო. ეს ფაქტი აგიტატორებმა ყველა კოლმეურნეს გააცნეს. ამის შემდეგ დანაკარგები ისეთითა. სტახანოვურად მუშაობენ კოლმეურნეები მ. ბუხრაძე, ი. ერმუნეშვილი, დ. ბუხრაძე და შ. მელქუეშვილი.

სოფელ შერთულის კოლმეურნეობა „წითელი სხივის“ გ. დადიანიძის მემინდერეობის ბრიგადამ 30 ჰექტარი პურეული მომკა. აქ სტახანოვიტად მუშაობენ გ. დადიანიძე, ნ. მაჩარიძე, ა. დადიანიძე, მოხეცი კოლმეურნეები ანტენ და ნინო დადიანიძეები. ბრიგადაში განმტკიცებულია შრომის დისციპლინა. კოლმეურნეები, რომლებიც ამ ცოტა ხნის წინათ საკოლმეურნეო სამუშაოებს თავს არიდებდნენ, ახლა კარგად მუშაობენ მოსავლის აღებაზე. ასეთნი არიან: ელენე დადიანიძე, რომელმაც წელს გამოიმუშავა 63 შრომადღე, სოსიკო ლომსაძე და ელენე მშედლიძე. ამხ. მშედლიძე საუკეთესოდ მუშაობს თავთავების ფოცხვაზე. აქ მტკიცედ იცავენ მუშაობის ხარისხს. იყო ასეთი შემთხვევა: ვახტანგ გოგლაურაშვილმა დაუღებრობა გამოიჩინა და უხარისხოდ ვაცალა 0,5 ჰექტარი პურის ყანა. ის გ. ჭკადუას ეს სხვა უფრო მძიმე სამუშაოზე გადაიყვანეს. ამ გაფრთხილების შემდეგ გოგლაურაშვილი ძალაუნაფიფრად ეხარხლიანად შუშაობს.

სოფელ მარანაში პურს ერთსულოვნად მკის გიორგი ტატაშვილის ბრიგადა. დილიდან დაღამებამდე ერთიანნენ ეჯიბრებიან მცელავები, დამბულელები, მფოცხავები და თავთავის მკრეფავები. ბრიგადამ ლეწვაც დიეყო. უკვე გალეწილ 11 ჰექტარის მოსავალი. მოწონსავე ადამიანები პ. რაზმაძე, ფ. ტატაშვილი, ა. ქუნქაძე, მ. რაზმაძე და კოკაკვიშილი მერგოლური ქეთო არჩვაძე დაკალებებს გადაკარბებინ ასრულებენ.

მიუხედავად ამ წარმატებებისა, რაიონის ზოგიერთ კოლმეურნეობებს მოსავლის აღების საქმეში აქვთ სერიოზული ნაკლოვანებანი. რაიონში ბოკიკოდეგ დაბალი მკის ტემპი. 20 ივლისისთვის კოლმეურნეობებმა მოსავალი აიღეს 10.490 ჰექტარზე, ნაცვლად შარშან ამ დროისათვის აღებული 11.247 ჰექტარისა. განსაკუთრებით დაბალია მოსავლის აღების ტემპი გორის, ქვემო ახალსოფლისა და შინდისის მტს-ების მომსახურების კოლმეურნეობებში.

აღებული მოსავლის ლეწვის ტემპიც დაბალია. სოფელ ძევერაში მოწყობილია ექვსი კალო, საჭირო იყო კიდევ ორი კალის მოწყობა, მაგრამ კეკრების უკონლობის გამო ეს ვერ შესძლეს. სოფელ ხელოვნურის კოლმეურნეობა „განთიადში“, სადაც მოსავლის აღება ჩქარი ტემპით სწარმოიგის, 12 კალის ნაცვლად ექვსი კალო აქვთ მოწყობილი.

საქართველოს კ. პ. (ბ) გორის რაიკომის ბიუროს სპეციალურად განხილა კოლმეურნეობებში მოსავლის აღების მიმდინარეობის საკითხი. ბიუროს მკაცრად გააკრიტიკა მტს-ებისა და ზოგიერთი კოლმეურნეობის თავმჯდომარეთა მუშაობა მოსავლის აღების, ლეწვისა და პურის ჩაბარების საქმეში და დასახა სათანადო ღონისძიებანი.

ს. ყურაშვილი

„კომუნისტის“ საკუთარი კორესპონდენტი

დიდი რევოლუციონერი დემოკრატი

(120 წელი ნ. გ. ჩერნიშევსკის დაბადებიდან)

ნიკოლოზ გაბრიელის-ძე ჩერნიშევსკი რუსეთის სოციალ-დემოკრატიის ყველაზე ბრწყინვალე წინამორბედთა რიცხვს ეკუთვნის. იგი იყო გამოჩენილი მოაზროვნე — სწავლული, მწერალი, დიდი მატერიალისტი, ლიტერატურის კრიტიკოსი და პუბლიცისტი, ისტორიკოსი და ეკონომისტი. ყველა ამ დარგში დიდი რუსი ხალხის ამ საამაყო შვილმა საკუთარი სიტყვა სთქვა და წინ წასწია მეცნიერება.

ნ. გ. ჩერნიშევსკი დაიბადა 1828 წლის 24 ივლისს სარატოველი მღვდლის ოჯახში. შინაური განათლების მიღების შემდეგ იგი შედის სასულიერო სემინარიაში, სადაც სწავლაში განსაკუთრებული წარმატების გამო მას „მართლმადიდებელი ეკლესიის მნათობის“ ადგილს უწინასწარმეტყველებენ, მაგრამ ჩერნიშევსკიმ გადაჭრით უარჰყო ეს ბედი და თავის მიზნად ხალხისადმი სამსახური დაისახა. 1846-1850 წლებში ჩერნიშევსკი სწავლობს პეტერბურგის უნივერსიტეტში, ხოლო მეკი დამთავრების შემდეგ რამდენიმე წელი დაჰყო სარატოვის გიმნაზიაში ისტორიკოსის დარგის მასწავლებლად.

პეტერბურგის უნივერსიტეტში სწავლის პერიოდში ჩერნიშევსკი ყურადღებით დაეუფლება თვალს დასავლეთის პოლიტიკურ ამბებს. განსაკუთრებით დაინტერესა იგი საფრანგეთის პოლიტარიატის ბრძოლამ 1848 წლის რევოლუციის დროს. თავის დღიურში, რომელშიც მას სისტემატიურად შეაქონდა შთაბეჭდილებანი და პირადი გადაწყვეტილებანი, ჩერნიშევსკი ოცნებობდა რევოლუციაზე და რუსეთის მეგზეიერ მომავალზე.

ჩერნიშევსკი ნათლად ამჩნევდა, რომ რუსეთის ცხოვრებაში რიგი ეკონომიური და სოციალური ძვრები იწყებოდა, ბეჭედი მზარდი უკმაყოფილება და „ეკონომიური განვითარების ძალა, რომელიც რუსეთს კაპიტალიზმის გზაზე ითრევდა“ (ლენინი), ამზადებდა რეფორმებს. განსაკუთრებით ცხადი გახდა ეს ყირიმის ომში რუსეთის დამარცხების შემდეგ. მოახლოებული ამბების შიშით მეფის მთავრობა იძულებული გახდა „ზეკიდან“ მოეხდინა რეფორმები, რათა თავიდან აეცილებინა მისი „ქვეკიდან“ გატარება ხალხის მიერ.

ჩერნიშევსკიმ გენიალურად გამოიცნო, რომ თვითმყრობელობისა და მისი ლაქაა მოხელეების მიერ გატარებული „რეფორმები“ არავითარ სარგებლობას არ მოუტანდა გლეხობას. ამიტომ ჯერ კიდევ რეფორმების გამოცხადებამდე მან სასტიკად გაილაშქრა მათ წინააღმდეგ და გლეხობას ორგანიზებული რევოლუციური გამოსვლებისაკენ მოუწოდა, ამასთან დასაბა ამ გლეხური გამოსვლების საერთო-სახალხო რევოლუციად გადაქცევის პერსპექტივა.

ნ. გ. კრუპსკაია თავის მოგონებებში მოგვითხრობს, რომ ლენინი ყოველთვის გულისხმიერად ეხსენებდა ჩერნიშევსკის ღვაწლს. განსაკუთრებით, როცა გლეხთა საკითხს ეხებოდა, ლენინი კვლავ და კვლავ დაუბრუნდებოდა ჩერნიშევსკის. სოციალ-დემოკრატიის აგარარული პროგრამა, რომელიც ლენინმა რუსეთის პირველი რევოლუციის წლებში შეიმუშავა, მარქსისა და ენგელსის შრომებთან ერთად ჩერნიშევსკის ღრმა ცოდნასაც ეყრდნობა.

მაგრამ „ჩერნიშევსკი... ვერ ხედავდა და არც შეეძლო გასული სუკუნის 60-იან წლებში დაენახა, რომ მხოლოდ კაპიტალიზმის და პროლეტარიატის განვითარებას შეუძლია შეაჩქაროს მატერიალური პირობები და საზოგადოებრივი ძალა სოციალიზმის განსახორციელებლად“ (ვ. ლენინი, თხზ. ტ. XV, გვ. 179, ქართ. გამ.). ჩერნიშევსკი სოციალიზმში გადასვლაზე ოცნებობდა ძველი, ნახევარდფეოდალური, გლეხური თემის საშუალებით. ამან განსაზღვრა მისი სოციალიზმის უტოპიური ხასიათი, მაგრამ ეს იყო განსაკუთრებული ტიპის, რუსული ნიმუშის უტოპიური სოციალიზმი, რომელსაც საერთო არაფერი ჰქონდა დასავლეთის უტოპისტთა მოძღვრებასთან. ეს უკანასკნელნი (სენ-სიმონი, ოუენი, ფურიე) გბაატონებული კლასების აპოლოგეტები და რეფორმისტები იყვნენ, ჩერნიშევსკი კი, ისევე როგორც გერცენი, ბელინსკი, დობროლიუბოვი, ბოლონდე რევოლუციონერი ფარნა. ან როგორ ხასიათობს ლენინ ჩერნიშევსკის პოლიტიკურ მოღვაწეობას: „ჩერნიშევსკი არ იყო მარტო სოციალისტ-უტოპისტი. ის იყო აგრეთვე რევოლუციონერი დემოკრატი, ის რევოლუციურ გაელენას ახდენდა თავისი ეპოქის ყველა პოლიტიკურ მოვლენაზე, ატარებდა — მიუხედავად ცენზურის დაბრკოლებისა — ელეხური რევოლუციის იდეას, ყველა ძველი ხელისუფლების დასამხობად მასების ბრძოლის იდეას“ (იქვე).

ამ ბრძოლის მკვეთრად გამოხატული პარტიული ხასიათი ჰქონდა. ამბების შემდგომშვა განვითარებამ ნათელჰყო, რომ ჩერნიშევსკის სახელოვანი ბრძოლების მემკვიდრე რუსი მარქსისტები გახდნენ, ხოლო ინ პარტიებმა და ადამიანებმა, რომელთაც ის ებრძოდა, წარმოშვეს კადეტები, ოქტიაბრისტები და სხვა შავრაზმიული პარტიები, მუშთა კლასის დაფეხებული მტრები.

ლენინის გამოთქმით ჩერნიშევსკი იყო უდიდესი დიალექტიკოსი, ეკრძალნელი ფილოსოფოსებისაგან განსხვავებით, რომელთა დიალექტიკა მხოლოდ ადამიანთა სულიერი მოღვაწეობის სფეროს მოიცავდა და რომლებიც პრაკტიკაში არსებული ყოფიერების მიმნებად რჩებოდნენ, ჩერნიშევსკი გამოიჩენილ რუს მატერიალისტებთან (ბერცენი, ბელინსკი, დობროლიუბოვი) ერთად დიალექტიკაში ხედავდა „ობიექტიკის ალგებრას“, ბრძოლის ბასრ იარაღს, რომელსაც უნდა გეკეთებინა ბაზა ახალი ძალებისათვის ძველი დახეულ-ბული წყობილების წინააღმდეგ. დიალექტიკა ჩერნიშევსკის ხელში, მისივე სიტყვებით რომ ეთქვათ, იყო „ეპიმეთრიტების კეთილსინდისიერი, დაუდალავი ძიების იარაღი“, „სინამდვილის შეცნობის ხერხი“.

ჩერნიშევსკის დიალექტიკა ესმოდა როგორც სინამდვილესთან მისასვლელი და მისი გარდამქმნელი მეცნიერული მეთოდი, რომელიც „არაფერი არ ზოგავს იმათ, ვინც თავისი დრო მოსცამა და ამბობს: ...ბოლოს და ბოლოს ჩვენს ქეიფზეფიდა ოქნება ეს დღესასწაული!“ (ნ. ჩერნიშევსკი, რჩეული ფილოსოფიური თხზ. გვ. 197).

ნ. გ. ჩერნიშევსკის რევოლუციური ანა სამეცნიერო მოღვაწეობა რადიშჩევისა და ლომონოსოვის მატერიალისტური ტრადიციიდან იღებს სათავეს. ჩერნიშევსკიმ შემდგომ განავითარა გერცენისა და ბელინსკის დემოკრატიული მემკვიდრეობა. „ჩერნიშევსკიმ, რომელიც გერცენის ეკალდაკალ ნაოდნეულულ შეხედულებებს აეთარებდა—ამბობს ლენინი — უდიდესი ნაბიჯი გადადგა წინ გერცენთან შედარებით. ჩერნიშევსკი გაცილებით უფრო თანმიმდევრული და მებრძოლი დემოკრატი იყო. მისი თხზულებებიდან ალასპრავი ბრძოლის სიო ჰბერის“ (ვ. ი. ლენინი, თხზ., ტ. XVII, გვ. 342).

1888 წელს, გადასახლებიდან დაბრუნების შემდეგ, ჩერნიშევსკიმ დაწერა წინასიტყვაობა თავისი შრომის—„ხელოვნების ესთეტიკური ფენომენიდან“ შესახებ სინამდვილესთან“ მესამე გამოცემისათვის, რომელიც ალაბამებს დიდი რევოლუციონერის მიერ განვლილ გზას. ამ წინასიტყვაობიდან სჩანს, რომ ჩერნიშევსკის მებრძოლი სული სრულუფით ვერ გასტეხა მეფის მთავრობის საშინელმა რეპრესიებმა. ლენინმა უდიდესი შეფასება მისცა ამ ნაშრომებს.

„ჩერნიშევსკი მართლაც ერთადერთი დიდი რუსი მწერალია,—წერდა ლენინი,—რომელმაც შესძლო 50-იანი წლებიდან 1888 წლამდე მთლიანი ფილოსოფიური მატერიალიზმის სიმაღლეზე დარჩენილიყო და უკეთგადი ნეოკანტიანელების, პოზიტივისტების, მახისტების და სხვა ბზდადბეული ხალხის ანდაუბდა“ (ვ. ი. ლენინი, თხზ., ტ. XIII, გვ. 367. ქართ. გამ.).

ჩერნიშევსკის ძირითადი ფილოსოფიური ნაშრომია „ანთროპოლოგიური პრინციპი ფილოსოფიაში“, რომელშიც რუსული აზროვნების ეს გენიალური წარმომადგენელი ფილოსოფიის თითქმის ყველა საკითხს ეხება. თანმიმდევრულად ასაბუთებს რა მატერიალისტური ფილოსოფიის ძირითად საკითხს — ცნობიერების მატერიიდან წარმოშობის შესახებ, ჩერნიშევსკი ეხება ამ საკითხის მეორე მხარესაც — ადამიანის ცნობიერების მიერ გარეგანი სამყაროს შეცნობის შესაძლებლობას და სასტიკად აკიტიკებს ყოველგვარ აგნოსტიციზმს და სკოლასტიკურ ამ მიმართულებით.

რევოლუციერმა ალღომ და კაპიტალიტური სასაქონლო მეურნეობის საფუძველანმა ცოდნამ ხელი შეუწყო ჩერნიშევსკის სწორი დასკვნების გამოყვანაში. თავის შენიშვნებში ჯ. ბ. მილის პოლიტიკური ეკონომიის შესახებ ჩერნიშევსკის საზოგადოებრივი კლასების წარმოშობა საზოგადოებრივ წარმოებას დაუკავშირა და მიუწვალობა და ტექნიკა საზოგადოებრივი პროგრესის გაწყვიფელ ელემენტად აღიარა. ჩერნიშევსკი ძალიან ახლოს მიეიდა ისტორიულ მატერიალიზმთან ისტორიაში პიროვნების როლის გაგების საკითხში, ხოლო მისი ბრძოლა რეგოლუციური პრინციპის სიწმინდისათვის და ფილოსოფიის პარტიულობისათვის დაბრძანებას უწევდა რევოლუციონერების მთელ თაობებს და ამკაბადაც დიდ ინტერესს იწვევს.

განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ჩერნიშევსკის შემოქმედებაში მის სახელგანთქმულ დისერტაციას „ხელოვნების ესთეტიკური დამოკიდებულების სახელგანთქმულ სინამდვილესთან“. ამ შრომაში ჩერნიშევსკიმ მოგვცა მატერიალისტური ესთეტიკის საფუძვლები, დაასაბუთა ლიტერატურაში პატრიოტიზმის, ხალხურობისა და დემოკრატიზმის პრინციპები. ჩერნიშევსკიმ დაამტკიცა, რომ ნამდვილი ლიტერატურის უპირველესი მოვალეობა ხალხისადმი სამსახურია, რომ ვერც ერთი ლიტერატურული დოკუმენტი ვერ გახდება დიდი და ვერავითარ ჯვალს ვერ დაიჭენს ლიტერატურისა და საზოგადოებრივი აზრის განვითარებს, თუ არ ასახავს ხალხის საჭიროებას. ლიტერატურის ერთადერთ სასიცოცხლო ინტერესს ხალხისადმი სამსახური წარმოადგენს.

ლიტერატურის ხალხურობის პრინციპი, რომელიც ჩერნიშევსკიმ თავის დისერტაციაში წამოაყენა, წარმოადგენდა მკაცრ გალაშქრებას იდეალისტური ესთეტიკის — და თვითმყრობელობა, ბატონყმობა, „ბალანდინობა“ (ბელინსკი) „ხელოვნებაში“ წინააღმდეგ („ხელოვნება ხელოვნებისთვის“). ეს იყო მიზეზი, რომ მიუხედავად დისერტაციის წარმატებით დაცვისა, მეფის განათლების სამინისტრო ყოველნაირად აკავებენდა ჩერნიშევსკისათვის სამეცნიერო ხარისხის მიცემას. იგი ჩერნიშევსკიმ დისერტაციის დაცვიდან 3½ წლის შემდეგ მიიღო.

1862 წლის 7 ივლისს, მეფის 2 თავერთაბან ნ. გ. ჩერნიშევსკი დაატყვიეს. მაგრამ დაუდგრომელ რევოლუციონერს არც აქ დაუყარა იარაღი. პეტერპავლეს ციხის ეიწრო კაზემატში 22 თვის განმავლობაში (გასამართლებამდე) ჩერნიშევსკიმ 205 ნაბეჭდი ფურცელი დაწერა, რომელთაგან 66 ბელეტრისტიკამ დაიპარა. მათში უმთავრესი იყო რომანი „რა ვაკეთოთ?“.

თავის რომანს, რომელიც ავტორმა რევოლუციას და სოციალიზმს მიუძღვნა, ჩერნიშევსკიმ საფუძველად დაუდო თავისსავე დისერტაციაში გატარებული პრინციპები: რევოლუციისა და ხალხისადმი სამსახური. ამ ნაწარმოებში ჩერნიშევსკი ახალგაზრდა თაობას მოუთხრობს იმის შესახებ, თუ როგორ არის საჭირო რევოლუციისადმი სამსახური. მის მიერ შექმნილი „ახალი ადამიანების“ სახეები — კირსანოვი, ლოპუხოვი, ვერა პავლეს ასული და გასსაკუთრებით რახმეტოვი დიადი საქმეებისათვის ცხოვრობენ და მოღვაწეობენ. ეს გმირები არ ჰგვანან არც ბომილოვლაკის ჩერეკანნის და სხვა გმირებს, რომლებიც ქმაყოფილი არიან თავიანთი „ბაწი ცხოვრებით“, არც ტურგენევის ბაზაროვს, რომელიც „ამხეჩვეს“ თავადაზნაურთა ილეზიებს, მაგრამ სწორი გზა ჯერ კიდევ ვერ მოუძებნია; ჩერნიშევსკის მიერ დახატული გმირები, ახალი ადამიანები არიან, რომლებიც ებრძვიან რა ძველ ცხოვრებასა და მის დახავსებულ წესებს, მეფეს და მეუმბილეს, სხვისი შრომის მიმტაცებლებს, ჰქმნიან ახალ საზოგადოებრივ და საყოფაცხოვრებო ურთიერთობას.

ჩერნიშევსკის პროგრესულმა იდეებმა უღრმესი ეკვანა მოახდინეს რუსეთის განაპირა ქვეყნების და, განსაკუთრებით სლავური ქვეყნების რევოლუციონერებზე. ჩერნიშევსკის ნაწარმოების „რა ვაკეთოთ?“ წინასიტყვაობაში ბ. მ. დიმიტროვი სწერს, რომ ახალგაზრდა რევოლუციონერთა თაობები ბალკანეთის ქვეყნებში იზრეკებოდნენ „რა ვაკეთოთ?“-ის გმირთა — რახმეტოვის, კირსანოვის, ლოპუხოვის და ვერა პავლეს ასულის მაგალითზე და ძალიან ხშირად პირდაპირ ციდლოლენენ წაიგანთ მათი პირადი სიმტკიცისათვის, ურაკეგობისათვის, რევოლუციის სქმისადმი თავდადებისა და მტრებისადმი შეურიგებლობისათვის — იმ თვისებებისათვის, რომელნიც ჩერნიშევსკის გმირებს ახასიათებენ“ (ნ. ჩერნიშევსკი, „რა ვაკეთოთ?“ გვ. I, „ბოლოდაია ვეჩერია“, 1935 წ.).

თავისი დროის „ფეოქრთა მპყრობელმა“ ნ. ჩერნიშევსკიმ ღრმა ვადი დაანინა XIX საუკუნის ქართული კულტურის განვითარებასაც. ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, გ. წერეთელი, ნ. ნიკოლაძე, ს. მესხი და სხვები ჩერნიშევსკის მიერ გაკეთილი გზით მიდიოდნენ. ბელინსკის, დობროლიუბოვის და ჩერნიშევსკის ვაფეენით შეჩაქნა ი. ჭავჭავაძემ საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოძრაობა ჩვენში და „სათავეში ჩაუდგა ნაციონალურ-განმათავისუფლებელ ბრძოლას.

ნ. გ. ჩერნიშევსკი სასტიკი მტერი იყო თვითმპყრობელობისა და მთელი თავისი არსებით ებრძოდა მას. რომგორც ზევით იყო აღნაშნული, 1862 წელს, „სამატონო ბელეტრისტიკაში“. მისი ცნობილი პროკლამაციის გამოქვეყნის შემდეგ ის დაპატიმრეს თვითმპყრობელობამ და პატრე-პავლეს ციხეში მოთავსეს. ორი წელის პატიმრობის შემდეგ (1864 წ. 19 მაისს) თვითმპყრობელობამ ის „სამოქალაქო წესით“ დასაჯა და ბეგოვნა ციმბირის მაღაროებში სამუშაოდ. საკატორღო მუშობის დამთავრების შემდეგ (1871 წ.) თვითმპყრობელობამ ჩერნიშევსკი გადაჰკარგა იაკუტსკის გუბერნიაში სასტიკი მეთვალყურეობის ქვეშ, სადაც შემაძრწუნებელ და დამპყრობელ მარტოობაში მან 12 წელი გაატარა (1883 წლამდე). ამის შემდეგ მას ნება დაერთო ეცხოვრა ასტრახანში, ისევ პოლიციის ზედამხედველობის ქვეშ. მხოლოდ 1889 წელს დართეს ჩერნიშევსკის ნება დაბრუნებულიყო საცხოვრებლად მშობლიურ სარატოვში, მაგრამ ამის შემდეგ დიდ რევოლუციონერს დიდხანს არ უცხოვრია, იგი იმავე წლის 29 ოქტომბერს გარდაიცვალა.

მიუხედავად სასტიკი დევნა-შეეწეროებისა, ჩერნიშევსკი თავისი პოლიტიკური რწმენისა და ფილოსოფიურ შეხედულებათა ბოლომდე ერთგული დარჩა. იგი იყო რუსეთის რევოლუციური სოციალ-დემოკრატიის სახელოვანი წინამბრძოლი. „ამხანაგმა სტალინმა თავის მოხსენებაში 1941 წლის 6 ნოემბერს ჩერნიშევსკი იმ ადამიანთა რიცხვს მიაკუთვნა, რომელთა ხსოვნას წმიდად ინახავს საბჭოთა ხალხი.

გ. სიხარულიძე

ბავშვთა თვითშემოქმედების მესამე რესპუბლიკური ოლიმპიადის შედეგები

ბავშვთა თვითშემოქმედების მესამე რესპუბლიკურ ოლიმპიადაში, რომელიც ამ რამდენიმე ხნის წინათ ჩატარდა თბილისში, მონაწილეობა მიიღო საქართველოს 51 რაიონისა და ქალაქის, აგრეთვე აფხაზთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და სახხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის 3.500 მოსწავლემ. ოლიმპიადა წარმოადგენდა მოსწავლეთა ნაუჩის და შემოქმედებითი ინიციატივის ფართო საზოგადოებრივ დათვალიერებას. მან გვიჩვენა, თუ რა დიდი მუშაობა ტარდება სკოლებსა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში ბავშვთა მხატვრულ-ესთეტიკური აღზრდისა და ბავშვებში სამეცნიერო და ტექნიკური ცოდნისადმი სიყვარულის დანერგვისათვის.

ოლიმპიადაა ჩატარდა მაღალ იდეურ და მხატვრულ-პედაგოგიურ დონეზე. მან ცხადაყო სკოლებში მოსწავლეთა იდეურ-პოლიტიკური აღზრდის სერიოზული გაძლიერება.

ქვემოთ გადაწყვეტილებთ ოლიმპიადაში წარმატების მოპოვებისათვის დაჯილდოებული არიან შემდეგი საუკეთესო კოლექტივები, ცალკეული მემარსულნლებები და ხელმძღვანელები:

1. მხატვრული თვითშემოქმედების დარგში

(სიმღერა, მუსიკა, ცეკვა, მხატვრული კითხვა, ინსცენირება, მხატვრული ტანვარჯიში)

კოლექტივთა შორის პირველი პრემია მიეკუთვნა აფხაზთის ასსრ, აჭარის ასსრ, ქ. ქუთაისის, გორის რაიონის და ქ. თბილისის მოსწავლეთა კოლექტივებს, მეორე პრემია — სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქ. ფოთის, ქ. ჭიათურის, მახარაძის, ტყიბულის, თელავის, ჩიხურეთის, ზუგდიდის, ორჯონიკიძის, წალენჯიხის, ონის, ზემო სვანეთის რაიონების და კოჯორის № 5 საბავშვო სახლის მოსწავლეთა კოლექტივებს; მესამე პრემია—ლანჩხუთის, წულეკიძის, ცხაკაიას, ამაშენის, სიღნაღის, ბოლნისის, ვანის, ხაშურის, ზესტაფონის, ამბროლაურის, მცხეთის, ქუთაისის, საჩხერის რაიონების, კოჯორის № 7 საბავშვო სახლის და ნაკალოსტოს საბავშვო სახლის მოსწავლეთა კოლექტივებს.

ინდივიდუალურ შემსრულებლებსა და ხელმძღვანელებს შორის პირველი პრემია მიეკუთვნა 45 ბავშვს, მათ შორის: სიმღერაში — მოსწავლეებს ზ. ზორაკაეს, ც. ცანიაზს, დ. ჯიტკაიას, დ. ბოჯგუეას (აფხაზთის ასსრ), ე. ბეღლიძეს, ნ. ქედიძეს, ბ. ქეზერაშვილს (თბილისი), ცეკვაში — რ. სურმანიძეს, ნ. სურმანიძეს, რ. ვანაძეს, ნ. ირემაძეს (აჭარის ასსრ), რ. ბრეგვაძეს, ს. ცისკარიშვილს (თბილისი), ნ. ზედგინიძეს, ლ.მთათიძეს, ი. ზედგინიძეს (ქუთაისი), დეკლამაციაში — ლ. ბოლქვაძეს (აჭარის ასსრ), მხატვრულ ტანვარჯიშში — დონღუაზს (სამტრედიის რაიონში), ს. ფოცხვერაშვილს (ზესტაფონის რაიონში), მხატვრულ ჭიდაობაში—ა. დადიანიძეს და მ. ყორანაშვილს (ბორის რაიონში), კოლექტივთა ხელმძღვანელებს მ. მაშვილაძეს (აფხაზთის ასსრ), ლ. გაჩეჩილაძეს (ორჯონიკიძის რაიონში), ე. მგალობლიშვილს და ლ. მოისწრაფეშვილს (ქ. თბილისი); მეორე პრემია მიეკუთვნა 60 ბავშვს, მესამე—17 ბავშვს.

გარდა ამისა ეიტერმ აღნიშნა 9 კოლექტივის წარმატება.

2. საამქროსეული ტექნიკური თვითშემოქმედებისა და სახვითი ხელოვნების დარგში

დაწესებულებათა შორის პირველი პრემია მიეკუთვნა თბილისის ბერიის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლეს, თბილისის ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალურ სადგურს და თბილისის ვაჟთა №-13 საშუალო სკოლის ფიზიკის წრეს; მეორე პრემია—ბათუმის ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურს და ქალაქ თბილისის ლენინის რაიონის ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურს.

ნორჩ კონსტრუქტორთა შორის პირველი პრემია მიეკუთვნა ქ. თბილისის №-11 სკოლის მოსწავლე ა. მანჯავიძის მოკლეტალღიანი მიმღებისათვის, თბილისის №-4 სკოლის მოსწავლეს ნ. ინჯიას ელექტროსაათისათვის, თბილისის №-5 სკოლის მოსწავლე მ. რეხაძეს ბენზინისძრავიანი თვითმფრინავის მოქმედი მოდელისათვის, თბილისის ვაჟთა №-20 სკოლის მოსწავლე ა. მირელოვს ტრამვაის მოძრაი მოდელისათვის და სხვებს, სულ 9 ბავშვს; მეორე პრემია მიეკუთვნა 10 ნორჩ კონსტრუქტორს, მესამე—4 ნორჩ კონსტრუქტორს.

3. სახვითი თვითშემოქმედების დარგში

დაწესებულებათა შორის პირველი პრემია მიეკუთვნა თბილისის ბერიის სახელობის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის ხაზვისა და ფერწერის კაბინეტს, გეოგრაფიის კაბინეტს, ტრანსპორტის კაბინეტს და ქანდაკების კაბინეტს; მეორე პრემია — ღუშეთის ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურს.

ნორჩ მხატვართა და მოქანდაკეთა შორის პირველი პრემია მიეკუთვნა თბილისის რკინიგზის №-4 სკოლის მოსწავლე მ. მერაბიშვილს ქანდაკებისათვის „სტალინი 1905 წელს" და „ბეთმოვენი", თბილისის რკინიგზის №-7 სკოლის მოსწავლეს ჯ. სარიშვილს აკვარელით ნახატებისათვის და სხვებს, სულ 12 ნორჩ მხატვარსა და მოქანდაკეს; მეორე პრემია მიიღო 10 კაცმა, მესამე—7 კაცმა.

გარდა ამისა, ეიტერმ აღნიშნა თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის გეოგრაფიის კაბინეტის წევრების ვახტანგ ბენიაძისა, ლეონიძისა, ალბერტ ლეონიძის მიერ დამზადებული სამარშრუტო გეოგრაფიული რუკა „თბილისი-ძაუჯიკაფა", აგრეთვე თბილისის მოსწავლეთა ჯგუფის მუშაობა, რომლებმაც დაამზადეს ფენეკიერორის მაკეტი. (საქმისა).

მზაღება ახალი სასწავლო წელისათვის

ყველგან როდი არიან მზად

ლიბეთის საშუალო სკოლა უკვე მზად არის ახალი სასწავლო წლის დაწყებისათვის. შეათვორეს ყველა საკლასო ოთახები. შეაკეთეს 80 მერხი, თერმიტები სკამი, სასკოლო მაგიდები და სხვა ინვენტარი. სკოლის ფიზიკა-ქიმიის კაბინეტები შეივსო 4.000 მანეთის სხვადასხვა ხელსაწყოთი. წინათ სივიწროვე იყო სკოლაში, წელს ორი საკლასო ოთახი მეოთხეს. სკოლის ეზოს ახალი მესერი გაეკეთდა, შემოკეთდა სასკოლო მიწის ნაკვეთიც. სკოლა დაკომპლექტებულია მაღალკვალიფიციური პედაგოგებით, შეგროვილია ძველ სტაბილური სახელმძღვანელოები, მომზადებულია რვეულები, აღრიცხულია პირველ კლასში მისაღები მოსწავლეები.

ახალი სასწავლო წლისათვის კარგად მოემზადა ბუგეულის-საშუალო სკოლა. მას დიდი დახმარება გაუწია ქვეყანა ბუგეულ კოლმეურნეობამ (თავმჯდომარე ი. ბუთაე). კოლმეურნეობამ სკოლისათვის მოიტანა 2.000 ცალი კრამიტი, გამოჰყო მოწრნივე დერეფნები თ. სოხაძე და ვ. სირაძე, რომლებიც ორი ახალი საკლასო ოთახის მშენებლობაზე მუშაობენ.

ლვარდიანი, ჭელიაღელის, შრომის რვაწლეანი და ხვაწყარის ფაწყებითს სკოლებშიც დროულად შეასრულეს მიმდინარე რემონტი.

ამბროლაურის რაიონში არიან სკოლები, რომლებსაც ახალი სასწავლო წლისათვის სამზადისი ჯერაც არ გახსნენიათ.

სადმელის საშუალო სკოლის (დირექტორი ქ. მაკარაშვილი) სახურავი დაზიანებული აქვს, 5 საკლასო ოთახს რემონტი ესაჭიროება, აივანი დანგრეულია, შესაკეთებელია 22 მერხი, 5 ცალი მაგიდა და სხვა, მაგრამ ამ საქმეზე არაავი ფიქრობს. სკოლას 14 კუბური მეტრი ხის მასალა უნდა დაამზადოს.

სკოლის დირექტორმა კოლმეურნეობასთან ხელშეკრულებაც დასდო, მაგრამ შესრულების დაჩქარებაზე არ ფიქრობს. სხვავის საშუალო სკოლას (დირექტორი შ. მესხი) 10 საკლასო ოთახი აქვს შესარმონტებელი, 10 ახალი სტანდარტული მერხი — გასაკეთებელი, თხუთმეტი—სარემონტო, ძოსატანი აქვს 2.000 ცალი კრამიტი, მაგრამ ჯერ კიდევ არ დაუწყიათ მუშაობა. სასოფლო საბჭოს ალმასკომის თავმჯდომარე ი. ბრეგვაძე ნაკლებად ზრუნავს სკოლაზე.

რემონტი ესაჭიროება აგრეთვე გოგლეთის დაწყებითის და ზნაკვის საშუალო სკოლას, მაგრამ ჯერჯერობით აჩაზე არაავინ ფიქრობს. სუსტად მიმდინარეობს ახალი სასწავლო წელისათვის მზადება ბოსტანას რვაწლიან და ბაჯის დაწყებით სკოლებშიც.

სრულიად მოუწყობელია ამბროლაურის საშუალო სკოლა. მიუხედავად იმისა, რომ ათ წელიწადზე მეტია, რაც ამ სკოლის რემონტზე ყოველ წლიურად ათიათასობით მანეთი იხარჯება, სასკოლო შენობა კვლავ შეუფეთებელია და დანგრევის პირზეა. ამბროლაურის რაიასამართლ ენა ნაწილობრივ ესასკოლო შენობის აშენებისათვის.

დრო ცოტა დარჩა. ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციების სასტატო მოვალეობაა — დროულად აღმოფხვრან არსებული ნაკლოვანებანი, მომზადებული შეხვდნენ ახალ სასწავლო წელს.

ა. გიშერაძე

„კომუნისტის" საუფლარი კორესპონდენტი

ბოლოდ ერთი თვე დარჩა

ახალი სასწავლო წლისათვის მზადება ახალციხის რაიონის ზოგიერთი სკოლა ჩამორჩა.

სოფელ ფერსის დაწყებითი სკოლის შენობა კოლეტერნინის კინტორადაა გამოყენებული. ამის გამო შარშან შეცდენილება მომდინარეობდა სხვა შენობაში. ამ მდგომარეობის გამოსწორების ნაც�eდა. კოლეტერნინის გამგეობის თავმჯდომარემ ი. აფეთარაშვილ, სასოფლო საბჭოს ალმასკომის თავმჯდომარის გ. ლომძიის თანმხმობით, სკოლის ინვენტარი ამ შენობიდანაც გამოსაყარა და კოლეტერნე შეასახლა. სკოლა ამჟამად უბინაოდაა დარჩენილი.

სოფელ წყარძის დაწყებითი სკოლის შენობა კერძო ბინადაა გადაქცეული. უბინაოდ დარჩენილი სკოლისათვის კუთვნილი შენობის დაბრუნებაზე კი არავინ ფიქრობს.

უარესი მდგომარეობაა ახალი სასკოლო შენობების შენებლობის საქმეში.

სოფელ სამეფნო გასულ წელ დაიწყეს მ-წლიანი სკოლის შენობის შენებლობა. აშენდა კედლები და ყველაფერი ამით დამთავრდა. ახლა ეს კედლებიც ინგრევი და ფუშდება.

მსგავს ფაქტებს აქვს ადგილი სოფელ ვალეშიც. მაობნან აქ თერმეფერნალი სკოლის შენებლობა იყო დაწყებული. პროექტიც შეადგინეს, საწერი მასალაც მოზიდეს, მაგრამ შენებლობის დაწყებას წელსაც არაავინ ფიქრობს. ესოდენ უფრო ალბაშოთებელია, რომ სოფლის მეცადინეობა უხდება ოთხ, ერთმანეთისაგან საკმაოდ დაშორებულ კერძო ბინაში. უბინაობის გამო წელს აგ მხოლოდ მ-წლიანი სკოლა იქნება. ამის გამო საშუალო განათლების მისაღებად ვალელ მოსწავლეებს სხვა სოფლები მოუხდებათ სიარული.

ახალ სასწავლო წლის დაწყებამდე მხოლოდ ერთი თვე დარჩა. რაიონის ხელმძღვანელებმა აღნიშნულ ფაქტებს სერიოზული ყურადღება უნდა მიაქცინონ.

ნ. ფარეზანაძე

„კომუნისტის" საუფლარი კორესპონდენტი

ამერიკის შეერთებული შტატების კომპარტიის ეროვნული კომიტეტის განცხადება

ნიუ-იორკი, 21 იულისი. (საგდელი). დაპატიმრებამდე რამდენიმე წუთით ადრე ამერიკის შეერთებული შტატების კომუნისტური პარტიის ეროვნული კომიტეტის თავმჯდომარემ ფუსტერმა და გენერალურმა მდივანმა დენნმა პრესაში გამოსაქვეყნებელად გადასცეს კომპარტიის ეროვნული კომიტეტის განცხადება. ამ განცხადებაში, რომელიც გაზეთ „დელი ფილეში" გამოქვეყნდა, ნათქვამია:

„ოცდ რამდენიმე თვის წინათ ეროვნული მნიშვნელობა კალენი იმეტებელი ბანდა ეფიორგანი წარმომდგენელთა პატიმარს ანტიკომუნისტიკა საქმიანობის გამოქვეყნეგ კომისიაში, რომ მან სრულიად არ მოგვიყვა ისიც, რომ მაჰიოლეგი ფაშიზმის ეროვნული ბანდა ფაშისტ ბანდა ფაშისტ ბანდა ფაშისტ

ღია წერილი

იუგოსლავიის კომუნისტური პარტიის მეხუთე ყრილობისადმი

იუგოსლავიის ფედერაციული სახალხო რესპუბლიკის ყველა კომუნისტისადმი

ბელგრადი.

ჩვენ, იუგოსლავიის კომუნისტური პარტიის წევრები—საბჭოთა არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის სამხედრო აკადემიების, ოფიცერთა უმაღლესი სკოლების მსმენელები, სამხედრო სსრკ-ის ელჩობის ოფიცრებმა, ფაშისტურ ბანდიტებთან ბრძოლის დროს გადაწყვეტილებები იუგოსლავიის კომუნისტური პარტიისა შექმნილი მდგომარეობის შესახებ და გვიგავნია ინ იუგოსლავიის კ. პ. ცენტრალური კომიტეტის პასუხს ამ გადაწყვეტილებათა გამო, აგრეთვე იუგოსლავიის კ. პ. ცენტრალური კომიტეტის ახლანდელი ხელმძღვანელობის მოქმედების შესახებ პრესაში გამოქვეყნებული ზვა ბასლაებს, მოლაპარაკებებზე ჩვენ ნებას ვაძლევთ ბიელგრადის და მბარს ვეუბნოთ საინფორმაციო ბიუროს რეზოლუციას, რომელიც ჩვენს პარტიას უჭერენსო ერთიდერთ სწორ გზას იმ ჩიზიანეს გამოსასვლელად, რომელშიც პარტია მოიყვანეს ტიტომ, კარდელმა, ჯილასმა, რანკოვიჩმა და მათმა თანამოაზრეებმა.

ჩვენ ანტიგვიანდელ პარტიასაც ვაცხადებთ იმ მტრული პოლიტიკის წინააღმდეგ, რომელსაც იუგოსლავიის კ. პ. ცენტრალური კომიტეტი და იუგოსლავიის მთავრობა ეწევიან საბჭოთა კავშირის, საკავშირო კომუნისტური პარტიის (ბ), ყველა მოძმე კომპარტიისა და ახალი დემოკრატიის ქვეყნების მიმართ.

თავიანთი ანტისაბჭოთა, ნაციონალისტური პოლიტიკით ტიტო, კარდელი, ჯილასი, რანკოვიჩი ფალატიზეს ჩვენს სამშობლოს, ანგრევენ იუგოსლავიის ხალხების მიერ სსრ კავშირის აკუტური დახმარებით შექმნილი ჩვენს დემოკრატიულ სახელმწიფოს. თავიანთი მოღალატური მოქმედებით, ინკლინსენ და ამერიკელ იმპერიალისტებთან საზიზღარი ლაქუცით ისინი კავშირს სწვევენ პროლეტარული ინტერნაციონალიზმის ინტერესებთან და ეუმჭიან ჩვენს მტრებს იუგოსლავიაში კაპიტალისტიკა და მემამეულთა ხალხისუფლებას დაღვენინა და იუგოსლავიის ინტერნაციონალიზმის კოლონიად გადაქცევის იმედს.

ყოველ პატიოსან იუგოსლავს, რომელსაც მხურვალედ ეყვარის თავისი სამშობლო, კარგად ესმის, რომ ახალი დემოკრატიული იუგოსლავიის ფორმირებაში და აყვავებაში, მისი თავისუფლება და დამოუკიდებლობა ფარმოდგენელია სამეფოთა კავშირის, მოძმე საკავშირო კ. პ. (ბ) და ხალხთა ნიდან ბელადის ანსაბეს ტალინის მეფმეიე დახმარების გიფუეფილ. მხოლოდ სხვა ქვეყნების კომუნისტური პარტიების მხრივ დახმარება, სახალხო დემოკრატიის ქვეყნებისა და საბჭოთა კავშირის დახმარება ფარმოდგენელს იუგოსლავიაში ბოლშევიზიოლი ოპორტუნიზმის ეფექტიანი ბრძოლა და საიმედო გარანტიას იმპერიალისტების ბოლშევიზმის ერეკეფა ფარეფილ.

ჩვენ მოვიხსენეთ ყრილობის ფელეკეფაზეს, იუგოსლავიის ყველა კომუნისტს მოწოდებთ—ალაგმეთ ალეფარასანალი ხელმძღვანელები, მოსიფოლეთ მათ, რომ პატიოსნათ ალიარონ და ვეარსიზოთ თავიანთი შეცდომები. საბეკეთო გასაკეთებელია, ფიფეფარეფენ ანტიგვიანდელ ბეოოოგანი და ყოველმხრივ განამტკიცოს ეროთანა სოციალისტიკური ფორმა ინპერიალიზმის წინააღმდეგ. თუ ჩვენი პარტიის ანტიგანდელ ხელმძღვანელებს ამის ეანარ ან ეარეზეთ, საჭიროა ზეეფალეთ ისინი და ალიარნოთ იუგოსლავეთ. ეს. ბაალი ხელმძღვანელობა, რომელსაც ეანარ ეეზეს ბიოოიეკანის ჩვენი პარტია სწორ ლენინურ-სტალინურ გზაზე.

იუგოსლავიის კომუნისტური პარტიის წევრებო

ბელადი რანკოვიჩი, ჯილასტიის მიბაალი-ვიანი, ივანე კიხი, მილოვან კოკარეფიანი, ფარლიოდ სავინი, ჯიფეო როკანოვიჩი, სტანჩე ანეფოვიჩი, რადოვან ბეფოიანი, მოიფრაგ ვლაბოვიჩი, რადო ჯურანანეფიანი, ჯურო ბუკანოვიჩი, ბლიო ეუშპანოვიჩი, სტოიან ფეფიოიკი, ბოდან სტანიშიანი და სხვები, — სულ 240 ხელმოწერა.

ამერიკის შეერთებული შტატების კომპარტიის ლიდერთა დაპატიმრების გამო

უოლესის განცხადება

ფილადელფია, 22 ივლისი. (ტასი-ს სპეც. კორრ.). პრესაში გამოაქვეყნეს გადაცემულ ოფიციალურ განცხადებაში პრეზიდენტის კანდიდატმა ჰენრი პარტიისადან უოლესმა დაჰკმა კომპარტიის ლიდერებისათვის ზეყანენეფილ ბოლოდროინდელ ბრალდებებზე. ეს „კომენისტების სამოკალაო ფილოსოფიაზ ბოლოდროინდელ ბრალდებებთან ბრალდებულ ეროთდეროთ ეროთ ეროთ